

De media zijn de belangrijkste politieke actor geworden

Geplaatst op [mei 6, 2014](#) door [KU Leuven Blogt 3 reacties](#)

DOOR LAURA JACOBS & MARC HOOGHE. De media spelen een uiterst belangrijke rol in de campagne voor de verkiezingen van 25 mei. Een van de meest geciteerde onderzoekers over het verband tussen media en politiek is Shanto Iyengar, hoogleraar politieke communicatie aan Stanford University. Uit zijn onderzoek leren we dat media niet enkel de verkiezingsthema's kunnen bepalen, maar ook in belangrijke mate de beeldvorming over politici. Media zijn dan ook belangrijke medespelers geworden in het politieke proces.

Geschreven door [Laura Jacobs](#) & [Marc Hooghe](#) (Centrum voor Politicologie) naar aanleiding van de lezing [Attitudes about Immigration and the Evaluation of Individual Immigrants](#) door Shanto Iyengar.

Laura Jacobs en Marc Hooghe

Zondag 25 mei 2014 wordt een uiterst belangrijke dag: alle politieke machtsposities worden die dag immers opnieuw toegewezen, en dit zowel op regionaal, federaal als Europees vlak. De politieke partijen zijn dan ook volop in campagnemodus, de spin-doctors op de partijsecretariaten draaien overuren en politici vechten om zoveel mogelijk media-aandacht naar zich toe te trekken. Als er iets is wat je een politicus of politica niet hoeft te vertellen is het wel dat media-aandacht van cruciaal belang is als je een zitje in het parlement wil behouden of veroveren. Politici die er niet in slagen media-aandacht te verwerven blijven

nobeles onbekenden voor de kiezers en ze krijgen ook veel minder kansen voor het uitbouwen van een eigen politieke carrière.

Verkiezingsthema's

Die invloed van de media op het politieke proces is zowat de leidraad in het wetenschappelijk werk van [Shanto Iyengar](#) (Stanford University). Op uitnodiging van het Centrum voor Politicologie van de KU Leuven en het departement Politieke Wetenschappen van de UA verblijft hij dit voorjaar in België als Internationale Francqui Professor, met op de agenda een aantal lezingen, congressen en workshops. Iyengar heeft baanbrekend onderzoek verricht over de vraag welke invloed de media hebben op de publieke opinie, en de conclusie is daarbij dat vooral televisienieuws van doorslaggevend belang is. Op televisie krijgen de kiezers immers een rechtstreeks beeld van hoe een politicus denkt en spreekt, en daardoor is de invloed veel groter dan bij kranten of andere media die eerder een onrechtstreeks verslag brengen van de activiteiten van de politicus. De invloed van de media uit zich op een aantal manieren. Niet alleen bepalen de media grotendeels welke thema's de campagne zullen domineren (agenda-setting), in veel gevallen bepalen ze ook op welke wijze we over deze onderwerpen spreken en praten ('priming').

Kortom: de media zetten kiezers aan om na te denken over thema's die prominente aandacht krijgen, en kiezers zullen ook geloven dat deze thema's daadwerkelijk belangrijk zijn ("anders zou de krant er geen papier aan verspillen, toch?"). Kiezers beoordelen politici dan weer op basis van hoe zij deze problemen aanpakken. Of beter: hoe de media de prestaties van de politici met betrekking tot deze thema's in de verf zetten.

Terwijl de term 'agenda-setting' nu wel is ingeburgerd, en ook tamelijk evident is, is dat nog niet het geval met 'priming'. Dat proces wijst er op dat de media via de selectie van informatie en via het geven van subtiele hints, toch voor een flink stuk bepalen hoe er over een bepaald thema zal worden gedacht. De invloed van priming blijft trouwens niet beperkt tot de kiezers, maar ook de professionele politici zelf worden op deze manier beïnvloed door de manier waarop de media rapporteren.

Media en Maggie

Het werk van Shanto Iyengar handelt uiteraard vooral over de politiek in de Verenigde Staten, maar er zijn genoeg voorbeelden om aan te tonen dat 'priming' net zo goed voorkomt in de Belgische politiek. Een duidelijk voorbeeld hiervan vinden we bijvoorbeeld terug bij de manier waarop staatssecretaris Maggie de Block wordt geportretteerd in de media.

“Een duidelijk voorbeeld van ‘priming’ vinden we terug bij de manier waarop staatssecretaris Maggie de Block wordt geportretteerd in de media.”

Bij het begin van haar mandaat werd het beeld opgehangen van een onzekere, onervaren staatssecretaris die een duidelijk gebrek aan dossierkennis werd verweten. Bij de eedaflegging van de regering-Di Rupo was er meer media-aandacht voor haar fysieke verschijning dan voor haar inhoudelijke werk. Vandaag is ze echter uitgegroeid tot de meest populaire politica van Vlaanderen. Wekelijks lezen we in de krant en zien we op de

televisiejournals dat het aantal regularisaties en asielaanvragen daalt, en er wordt gesuggereerd dat er eindelijk een krachtadige staatssecretaris is opgestaan die beslissingen durft te nemen in moeilijke dossiers. Kortom: Maggie de Block heeft haar populariteit vooral te danken aan haar in de media bejubelde krachtadige en no-nonsens aanpak van asiel en migratie.

Met al die media-aandacht voor asiel en migratie zouden we echter vergeten dat Maggie de Block ook nog bevoegd is voor armoedebestrijding en maatschappelijke integratie. Dat thema krijgt echter nauwelijks aandacht in de media, en het wordt door de publieke opinie dan ook niet echt met De Block geassocieerd. De Block = asielbeleid, en andere bevoegdheidsdomeinen lijken niet in dat beeld te passen. Het feit dat armoede in toenemende mate een belangrijk probleem is in ons land, wordt daarbij gemakshalve over het hoofd gezien.

Het proces van 'priming' zorgt er met andere woorden voor dat we telkens één bepaalde associatie maken, en dat alle andere mogelijke invalshoeken over het hoofd worden gezien. De rol van de media wordt daardoor des te belangrijker. De publieke opinie houdt zich niet noodzakelijk bezig met de thema's die inhoudelijk het belangrijkste zijn, maar wel met de onderwerpen die door de media worden opgepikt, en op kant-en-klare wijze worden verpakt. Zeker in tijden van verkiezingkoorts heeft dat effect dus ook grote maatschappelijke gevolgen, en je zou dus kunnen besluiten dat de media in een aantal opzichten de belangrijkste politieke actor zijn geworden.

[Hier vindt u een overzicht terug van de activiteiten die aan de KU Leuven worden gepland met professor Shanto Iyengar.](#) Op woensdag 7 mei geeft professor Shanto Iyengar een publieke lezing over beeldvorming rond racisme in de Aula Max Weber (Parkstraat) om 17u. Iedereen is hierop van harte uitgenodigd.

